

Лекція 3. Представницька влада в системі публічної політики. Український парламентаризм

- 1. Представницька влада: сутність, підходи до визначення, генеза та розвиток**
- 2. Представницькі органи влади в Україні**
- 3. Верховна Рада України як представницький орган влади: функції, структура, склад.**
- 4. Парламентська більшість (коаліція) та парламентська опозиція в Україні.
Трансформація суб'єктності парламентської опозиції.**

1. Ворона П.В. Особливості становлення та розвитку представницької влади в Україні (на прикладі місцевого самоврядування). *Теорія та практика державного управління*. 2011. Вип. 4(35) URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/tpdu/2011-4/doc/3/01.pdf>
2. Гошовська В.А. Парламентаризм: підручник. Київ: НАДУ, 2016. 672 с.
3. Древаль Ю. Парламентські комунікації. URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2011-2/doc/1/10.pdf>
4. Костицька І.О. Політико-правова природа представницьких органів влади. URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39582/11-Kostytska.pdf?sequence=1>
5. Основи вітчизняного парламентаризму : підр. для вищих навч. закл.: у 2 т. / за заг. ред. В.А. Гошовської. Київ: НАДУ, 2012. Т. 1. 408 с.; Т.2. 340 с. (Бібліотека магістра).
6. Парламентська діяльність: цінності, стандарти, компетентність: Словник основних термінів / за заг. ред. проф. Гошовської В.А. Київ: НАДУ, 2016. 153 с. Серія «Бібліотека народного депутата».
7. Парламентаризм та парламентська діяльність: словник-довідник /за заг. ред. д.політ.н., проф. В.А.Гошовської. Київ: НАДУ, 2012. 228 с.
8. Сичова В.В. Думська опозиція в системі державного управління дореволюційної Росії. *Публічне адміністрування: теорія та практика* : [електрон. наук. фах. видання ДРІДУ НАДУ при Президентові України]. Вип. 2 (8) /2012. URL: <http://www.dridu.dp.ua>
9. Сичова В.В. Даниленко Л.І. Трансформація суб'єктності парламентської опозиції в системі державного управління в Україні. *Національні інтереси України. Розд. Публічне управління та адміністрування*. 2025. № 11(16). С. 1351-1366. DOI : [https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11\(16\)-1351-1366](https://doi.org/10.52058/3041-1793-2025-11(16)-1351-1366)
10. Сичова В.В., Хижняк Л.М. Концептуальні підходи до дослідження механізмів взаємовпливу уряду та парламентської опозиції. *Теорія та практика державного управління*. 2025. № 2(81). С. 27–43. DOI : <http://doi.org/10.26565/1727-6667-2025-2-02>

- **Представницька влада:**
- 1) сукупність повноважень, делегованих народом (його частиною) своїм обраним представникам, які об'єдналися в спеціальній колегіальній установі (парламент, муніципальна рада, Верховна Рада) на певний, визначений в законодавстві термін;
- 2) сукупність представницьких органів влади. Характерною ознакою представницьких органів є їх виборність у формуванні і колегіальність у здійсненні повноважень (форми та методи).
- Кожен представницький орган поширює свої повноваження на певну територію. За цією ознакою представницькі органи поділяються на центральні і місцеві. Місцеві представницькі органи в свою чергу можуть поділятися на власне місцеві і регіональні. В науці конституційного права розрізняють національне (народне), корпоративне, конфесійне, регіональне, етнічне та представництво верств населення.

системи представництва

- парламент,
- місцеві ради,
- депутатські фракції та групи,
- парламентські комітети та тимчасові спеціальні та слідчі комісії,
- постійні комісії місцевих рад,
- президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим тощо.

В **межах широкого підходу до** представницької системи включають усіх осіб (виборних та призначуваних членів законодавчих та виконавчих органів), які приймають більшість рішень у формі законів або виконавчих розпоряджень, певним чином відображаючи інтереси всього суспільства чи його окремих частин.

Вузьке тлумачення сутності представництва передбачає включення до системи представництва лише окремих державних установ колегіального типу, які формуються шляхом проведення загальних рівних і прямих виборів при таємному голосуванні

- Звичайний типовий грецький поліс займав територію приблизно 100-200 км², а було ще багато полісів набагато меншого розміру. Але, наприклад, Атени займали 2,5 тисячі км², а Спарта (коли вона володіла сусідньою Месенією), – 8,4 тисячі км².
- Після Великої грецької колонізації (коли греки поширилися по всьому Середземномор'ю та Причорномор'ю), Ойкумена нараховувала 1035 грецьких полісів!

Класичний античний поліс

- **Перша сутність громадянина: наявність власності.**

- Для античної цивілізації є така специфічна форма розуміння економічної діяльності людини як "автаркія", тобто – самодостатність.

- **Друга – захист свого поліса.**

- Це дуже важлива характерна ознака: всі громадяни-чоловіки протягом свого життя є гарантами існування свого поліса. Тобто, кожен громадянин є воїном.

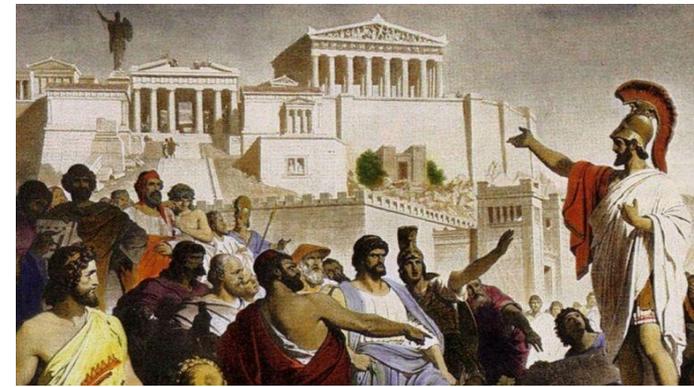
- **Третя категорія, яка характеризує статус громадянина – участь в політичному житті.**

- Кожен громадянин мав право брати участь у роботі законодавчого органу – народних зборів. У принципі, участь у політичному житті була правом, але не обов'язком.

- Аристотель, зазначає, що «людей пов'язують різні форми спілкування».

Проте найвища форма спілкування – це форма політична, тобто участь людей у політичному житті,

- тому людей, які добровільно відмовлялися від участі у політичному житті, на відміну від **polites – громадян, називали idiotes – "приватні люди"**; це не каралося, але це й не схвалювалося суспільством.

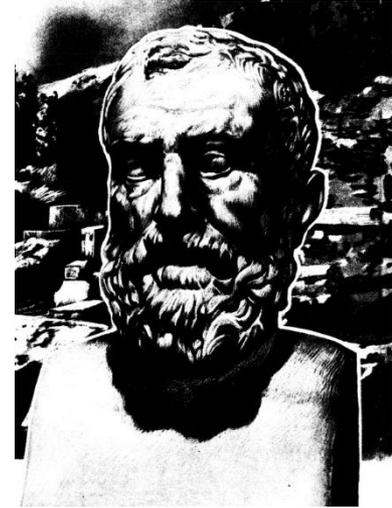

Людина, якій все одно, як живе її поліс, якій все одно, які закони приймаються в цьому полісі, є більш небезпечною, ніж ворог. Таким чином, найважливішою одиницею політичного життя був поліс – тобто, колектив людей, кожен з яких володів землею, захищав свою державу та брав участь у прийнятті важливих рішень

Уявлення греків про структуру влади:

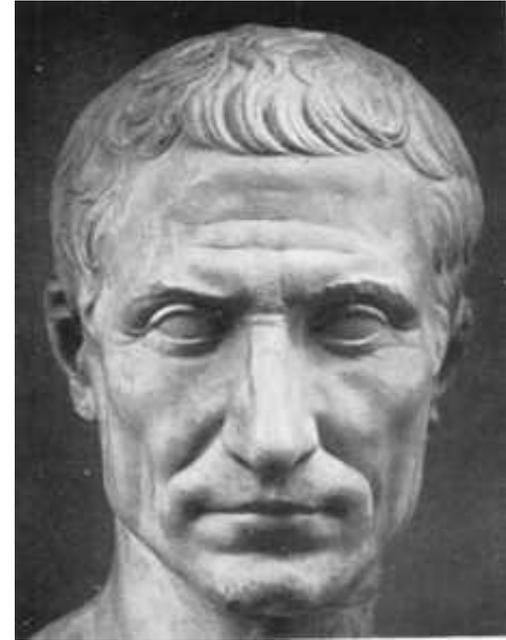
Принципи демократичної форми держави у греків:

- **Участь у владі кожного окремого індивіда** (громадянина).
- **Розподіл повноважень між різними інституціями.**
- **Обмеження виконавчої влади через зміну виконавців, обов'язкова звітність виконавців.**
- **Колегіальність в установах.**
- **Дотримання права та законів, які були понад усе.**

За Солона
Народні збори
вищий
законодавчий
орган Афін

- **Закон Юлія Цезаря 45 року до н.е. закріплював таку організацію міської влади (муніципального устрою),** принципи якої визначили головний напрям розвитку місцевого самоврядування у світі.
- Так, вищим органом міського управління були народні **збори всіх громадян** - членів міської громади.
- Збори обирали муніципальних магістратів і вирішували найважливіші питання міського життя.
- Кожне місто мало **муніципальний сенат (представницький орган)**, а судову та адміністративну владу здійснювала муніципальна магістратура.
- Більш як за двохтисячолітню історію значення цього терміну практично не змінилося. **Зокрема, муніципалітетами в Стародавньому Римі називалися міста, що користувалися самоврядними правами**

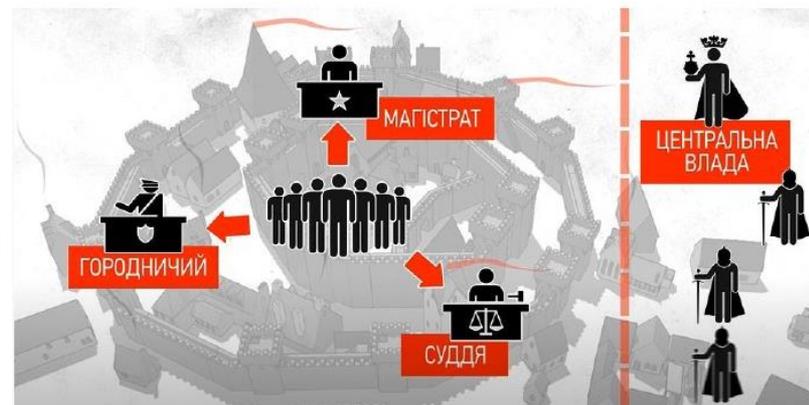
- **Західній Європі XI-XIII століть**, в ході яких з'являється так зване комунальне самоврядування. Воно передбачало **звільнення міста від влади феодала та створення міських органів самоврядування - виборної ради та магістрату**, які були незалежними від центральної, "коронної" влади

- **перші хартії середньовічних міст** Італії (Мантуя, Феррара, Піза, Кремона), Франції (Сент-Омер, Бове, Камбаре, Арбуа), Англії (Лондон).
 - Вони закріплювали такі права:
 - права на створення виборних органів міського самоврядування, привілеїв міської громади, особистої свободи та майнових прав її членів, системи управління містом, повноважень структури та порядку формування органів міського самоврядування
 - комуна вимагала від своїх громадян клятви вірності всім новообраним посадовим особам комуни. Наприклад, за статутом 1182 року міста Бове (Франція), всі **громадяни комуни зобов'язані були принести клятву на вірність новообраному меру і перам (членам міської ради)**

- Велика хартія вольностей (*Magna Charta Libertatum*) 1215
- 15 червня 1215 під натиском повсталих проти нього баронів, до яких згодом приєдналися також лицарі та містяни, **англійський король Іоанн Безземельний** скріпив своєю печаткою **Велику хартію вольностей (Magna Carta)**, 63 статті якої гарантували права і привілеї феодальної знаті, надання свободи дій церкві і зобов'язували короля дотримуватися державних законів.

- **Магдебурзьке право** – міське право, що виникло в XIII ст. в Німеччині, **передбачало звільнення міста від управління, судової та адміністративної влади місцевих феодалів-власників міст і створення міського самоврядування.**
- Воно закріплювало право міських станів — купців, міщан, ремісників, встановлювало порядок обрання і функції органів самоврядування, регулювало торгівлю, опіку, успадкування, визначало покарання за окремі види злочинів.
- Назва права походить від саксонського міста **Магдебург**, хартія якого на самоврядування була зразком для одержання привілеїв такого роду. Найдавнішою серед магдебурзьких актів була грамота архієпископа Віхмана 1188 року.

I етап: вічова демократична традиція Київської Русі (кінець IX-сер. XIII ст.)

II етап: обмежений парламентаризм у період перебування України в складі Великого князівства Литовського і Польського королівства (XIV–XVI ст.)

III етап: представницькі органи періоду Запорізької Січі (друга половина XVI–кінець XVIII ст.)

IV етап: представництво українського народу в парламентських установах Австрії й Австро-Угорщини (XIX–початок XX ст.)

V етап: обмежене українське загальнодержавне представництво в період перебування України у складі Російської Імперії (особливе значення для становлення українського парламентаризму мав «думський» період 1906–1917 рр.)

VI етап: формування та законодавче визначення представницького органу влади в період УНР (1918–1920 рр.)

VII етап: представницьке правління УРСР у складі СРСР (1919–1991рр.)

VIII етап: розпочався з проголошення незалежності України (1991 – дотепер)

IX етап: з 2014 р. (реформа децентралізація) – дотепер

- **Віче** (дав.-рус.вѣче) — загальні збори громадян міст України-Русі для розгляду громадських справ.
- За вічем було закріплене формальне право – право укладання договору (“ряду”) з кожним новим князем, який сідав на престол.
- Тим самим віче визнавало владу князя, який зобов’язувався не перевищувати традиційних меж своєї влади. Брати участь у віче мали право всі голови родин, але тон на них задавала купецька еліта

1356

Самоврядування в Україні веде свій початок від Магдебурзького права. Першим українським містом, яке у 1356 році отримало конфірмацію Магдебурзького права від галицького князя Болеслава-Юрія, було місто Львів. Згодом, у 1374 році Магдебурзьке право отримав Кам'янець-Подільський.

Любарт Гедимінович
Великий князь
Волинський
(номінально
галицько-волинський)
1340-1366
Зять Юрія Болеслава

Дмитро Дедько
лідер олігархічної
боярської автономно
республіки у Галичин
«управитель і старост
Руської землі»

Збори сеймику в костелі. 1785,
Жан П'єр Норблен де ля Гурден

Суть: звільнення міста від управління і суду державних урядовців та дарування права на створення органів місцевого самоврядування

- Першими містами, які отримали Магдебурзьке право, були Хуст, Тячів та Вишкове в Закарпатті (1329 р.), а на території Галицько-Волинського князівства його отримали Володимир Волинський (1324 р.), Сянок (1339 р.), а пізніше — Львів (1356 р.). Проте найбільшого поширення в містах України Магдебурзьке право набуло вже в Литовсько-Польську добу
- **1374 – м. Кам'янець-Подільський**
- **1432 - Житомир**
- **1494 – 1497 – м. Київ**

Основною одиницею політичного життя в Польсько-Литовській державі був сеймик. Сеймик викристалізувався в XV столітті з попередніх форм зборів, що їх організувала шляхта, здебільшого для військових цілей, і став постійною консультативною інституцією в усіх провінціях королівства, а згодом і Речі Посполитої.

СИСТЕМА САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНСЬКИХ МІСТАХ, ЩО МАЛИ МАГДЕБУРЗЬКЕ ПРАВО

Заможні міщани (патриціат), цехові майстри, багате купецтво

обирали

Магістрат — орган міського самоврядування, що здійснював адміністративно-судові функції і складався з двох колегій, члени яких обиралися на довічний термін

Лави — суд у кримінальних справах, членами якого були засідателі — лавники

Рада — адміністративний орган і суд у цивільних справах, членами якого були райці

Війт очолював лаву. Обирався лише зі шляхтичів. Його посада була спадковою або персонально наданою

Бурмістр обирався по черзі з райців один раз на квартал для керівництва діяльністю ради

У 1831 р. було видано царський указ про офіційне скасування Магдебурзького права, а указом царя Миколи I в 1834 р. воно було скасовано і в Києві

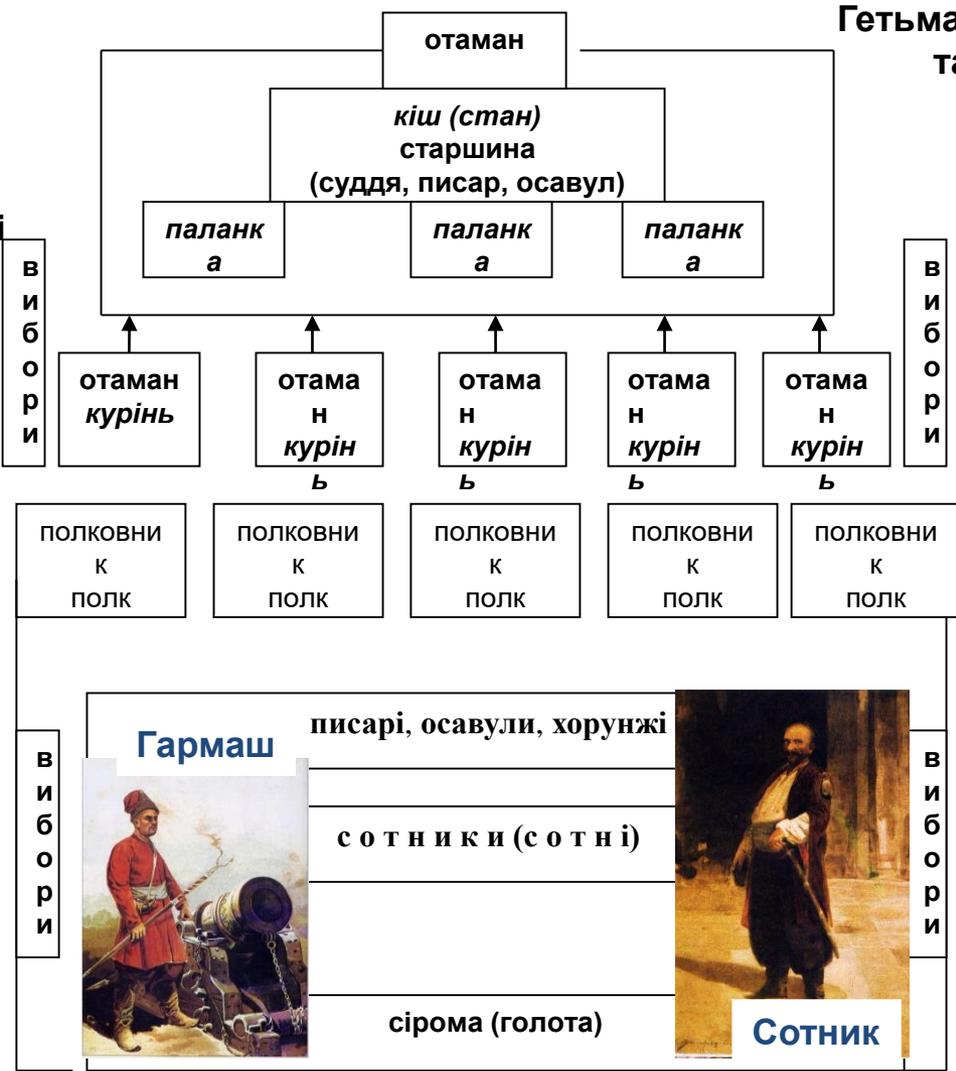
Гетьманські булава та пернач

Полковник

писар

Гетьманські булава та бунчук

Полковник

Хорунжий

Земська реформа 1864 р.

Земства - виборчі органи місцевого самоврядування на селі

**Корф
Модест Андрійович
(1800-1876)**

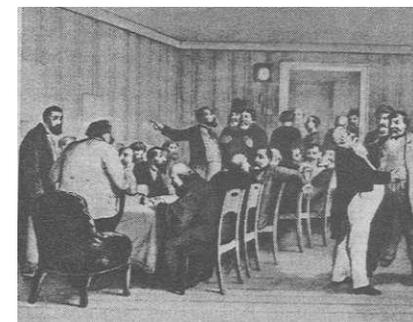
**Г.Г. Мясоєдов
Земство обідає.
1872 р.**

Контролювали:

**Місцеве господарство
Народну освіту
Медичне обслуговування
Шляхи сполучення**

На Правобережжі з'явилися у 1911 р.

**К. Трутовський,
Земські збори
у провінції. 1868 р.**

Формування земських установ здійснювалося відповідно до принципів виборності, куріальності, майнового цензу, формальної рівності виборців, змінюваності гласних. Так, земські збори обиралися за куріальною системою на трьох виборчих з'їздах (у виборах брали участь три курії:

- **повітові поміщики і промисловці,**
- **міські купці і власники нерухомості в містах,**
- **селяни.**

Для двох перших курій було встановлено високий майновий ценз, тому до **70 %** обраних гласних складали

землевласники та міські багатії,
20 % — представники інтелігенції,
а 10 % — **селяни.**

Головами повітового та губерньського земських зборів були предводителі дворянства

Міська реформа 1870

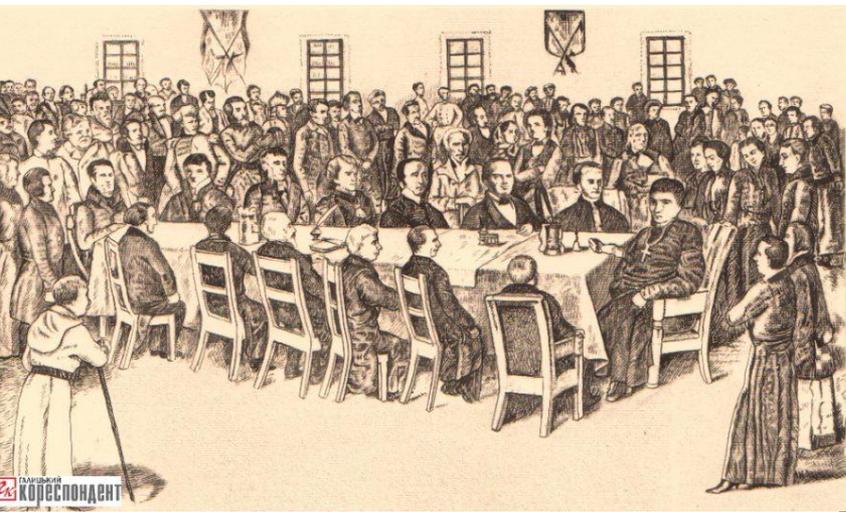
- Міські думи – виборчі органи місцевого самоврядування в містах
- Вибори здійснювали всі платники податків по **куріях** (категорії населення за майновим цензом і місцем проживання)
- Стаття 55 Городового положення 1870 р. визначала повноваження міської думи: **порядок утримання у справності та чистоті міської території, пам'ятників, улаштування пристаней, переправ та перевозів, покрівель, сприяння розвитку місцевої промисловості та торгівлі, інші господарські питання.**
- З питань, віднесених до її компетенції, міська дума приймала постанови.
- Усі члени управи обиралися думою, а її компетенція мала похідний від компетенції міської думи характер.
- Міський голова одночасно виконував функції голови думи і голови управи.
- До його компетенції входили питання: організація роботи міської думи, її скликання, запрошення на засідання думи зацікавлених осіб, контроль за законністю рішень, що приймаються управою тощо.
- Серед міських голів спочатку переважали торговці, з 1875 р. — міщани та дворяни

Міська дума м.Бердичів

Міська дума м.Харків

Засідання Головної Руської Ради
в 1848 р. рис М. Гаталевича

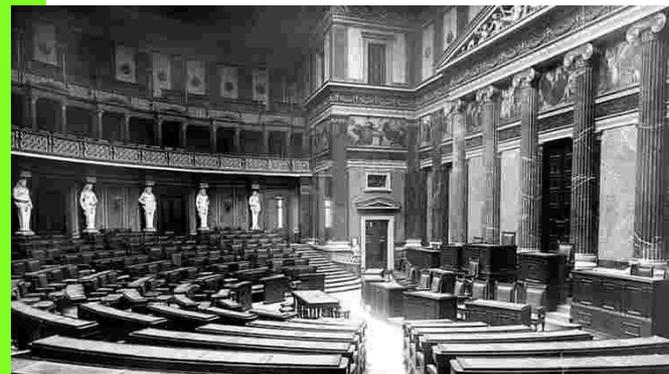

«Спочатку обирали виборщиків, а ті вже збиралися і голосували за депутатів» у Львові крайовий Галицький сейм, 15 квітня 1861 року

Посол Іван Капушак
рис. І. Деркача

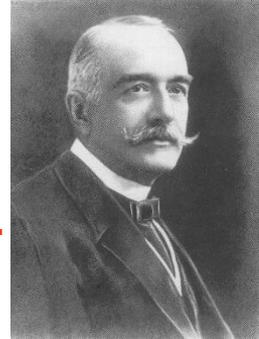
Близку промову **Івана Капушак** (1848) на захист галицьких селян викликала значний резонанс у Європі, особливо після опублікування її «Новою рейнською газетою». Спочатку виступ нашого краянину надрукували в протоколах засідання австрійського сейму. Українською мовою її вперше у 1897 році переклав Іван Франко

В ході революції 1905 – 1907 рр.

Основний закон Російської імперії

23.04.1906р. (Конституція):

Муромцев С.А.
Голова
I-ої Державної
Думи Росії

- Створення конституційної монархії:
- Державна Рада – верхня палата Російського парламенту
- Державна дума – нижня палата парламенту Росії

Сичова В.В. Першодумці від Харківської губернії. *Вісник Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна*. Х.арків: НМЦ «СД», 2001. № 526. Сер. : Історія. Вип. 33. С. 166–176

Сичова В.В. Вплив діяльності опозиції в дореволюційному російському парламенті на механізми державного управління (на прикладі діяльності депутата Першої державної думи Росії М.А. Гредескула). *Актуальні проблеми державного управління: Зб. наук. праць*. 2005. № 3 (26). С. 77 – 89

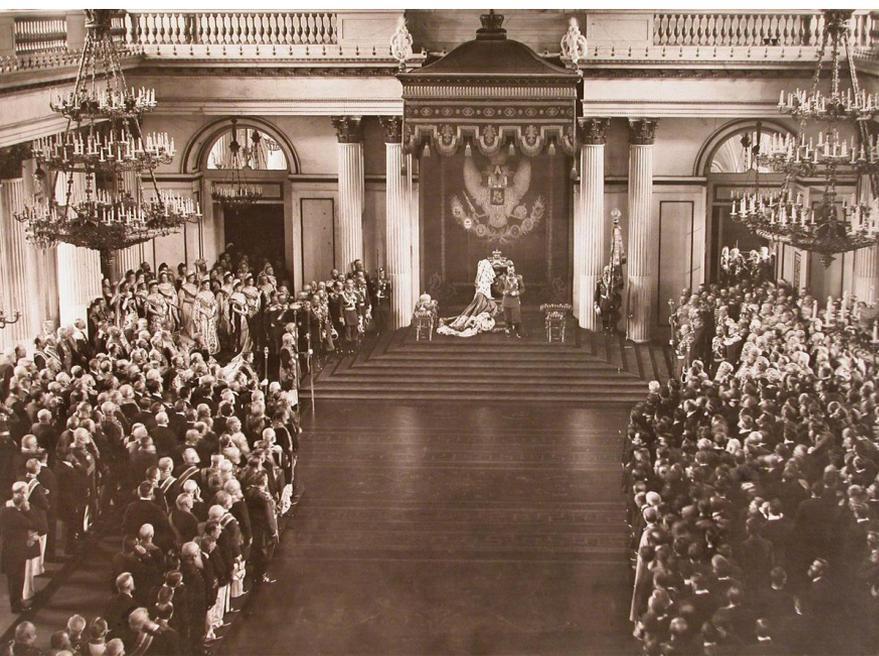
Гредескул
Микола
Андрійович
Тов. Голови
I-ої Державної
Думи Росії

Сичова В.В. Формування моделей інституційної взаємодії української парламентської опозиції з системами державного управління Австрії та Росії (XIX – поч. XX ст.). *Державне будівництво*. 2009. № 1. URL : : <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/db/2009-1/doc/4/05.pdf>.

Сичова В.В. Законотворча діяльність М. М. Ковалевського в першій Державній думі Російської імперії (1906 р.). *Науковий вісник : зб. наук. пр. ; [редкол. : В. М. Соколов (голов. ред.) та ін.]*. Одеса : ОНЕУ. 2013. № 1 (180). С. 140–152

М. М. Ковалевський

27 квітня 1906 р. Георгіївський зал Зимового палацу. Вітальне слово Імператора Миколи II у день відкриття I Державної Думи

27 квітня 1906 р. Група депутатів Державної думи 1-го скликання прямує до Зимового палацу на прийом до імператора Миколи II

27 квітня 1906 р. Депутати Першої Державної думи виходять із Зимового палацу після прийому в імператора Миколи II

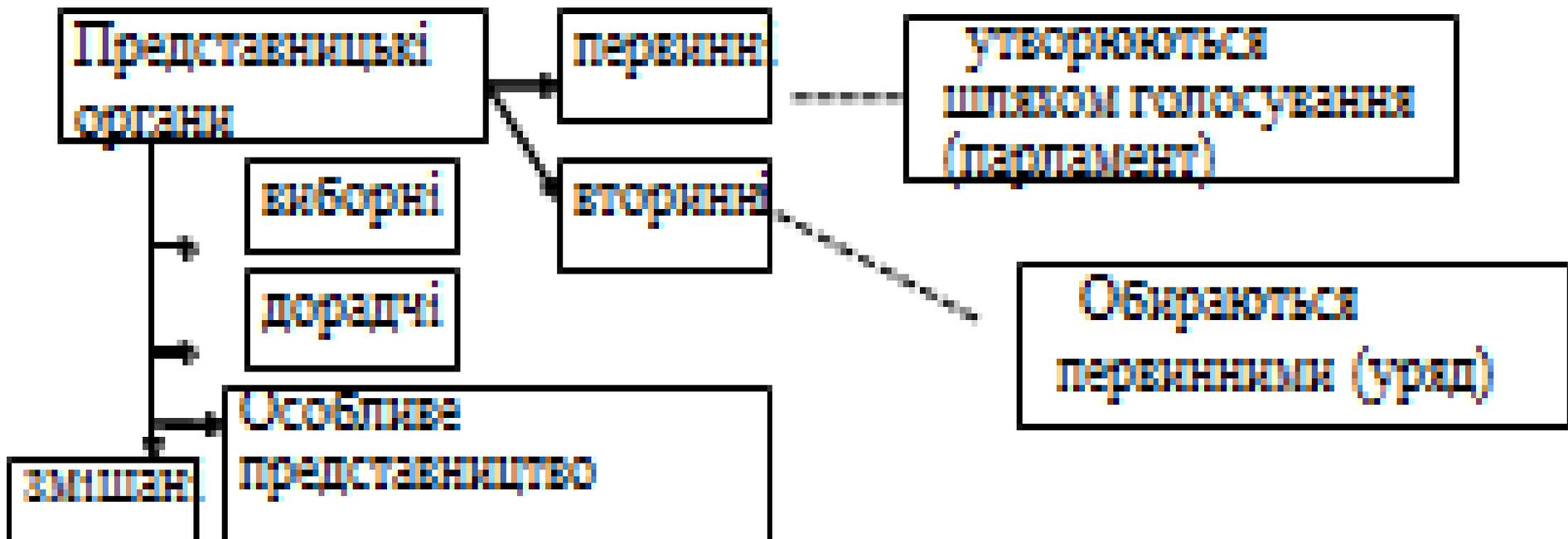
Друга Державна дума

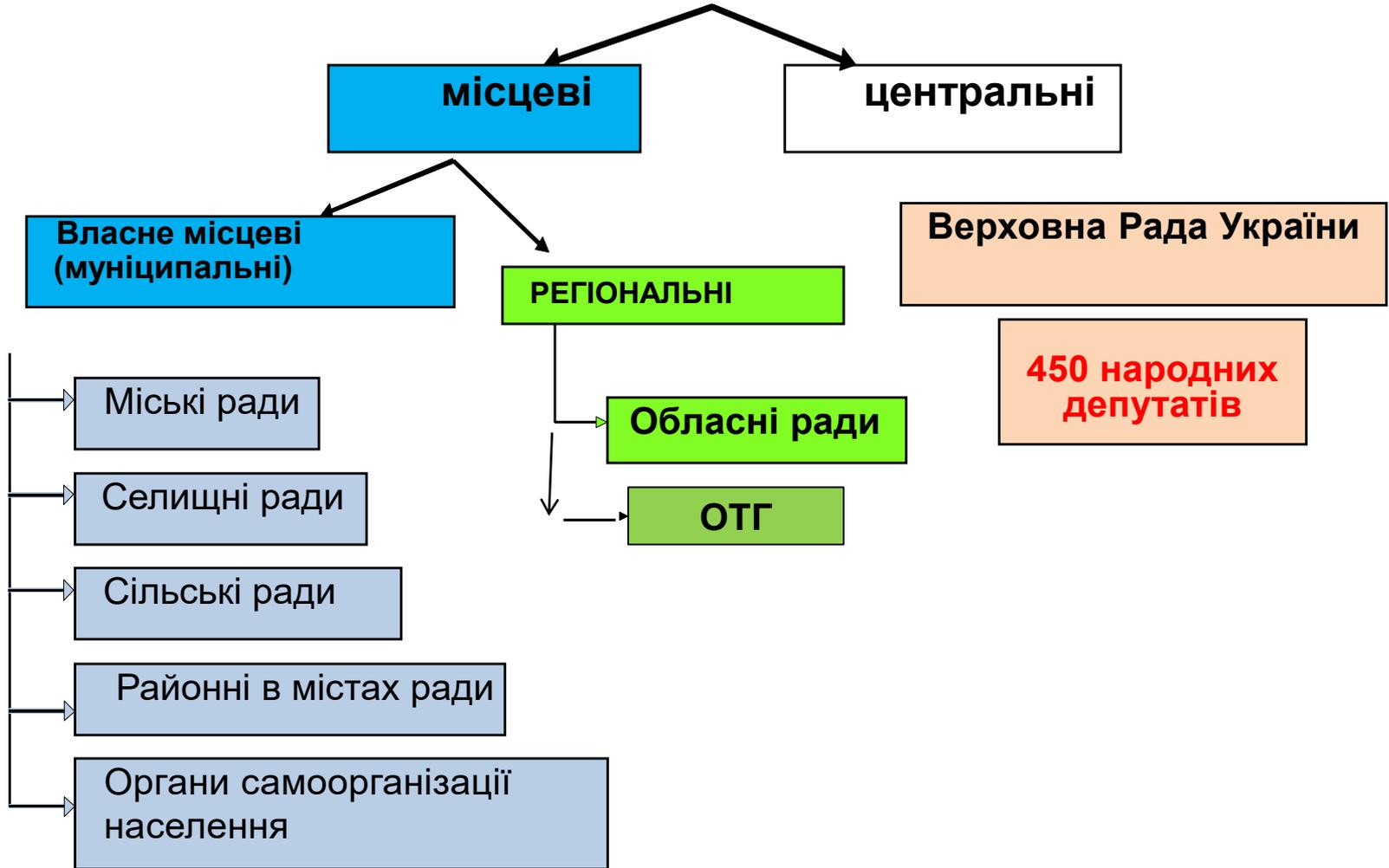
Депутати II Думи від Харківської губернії

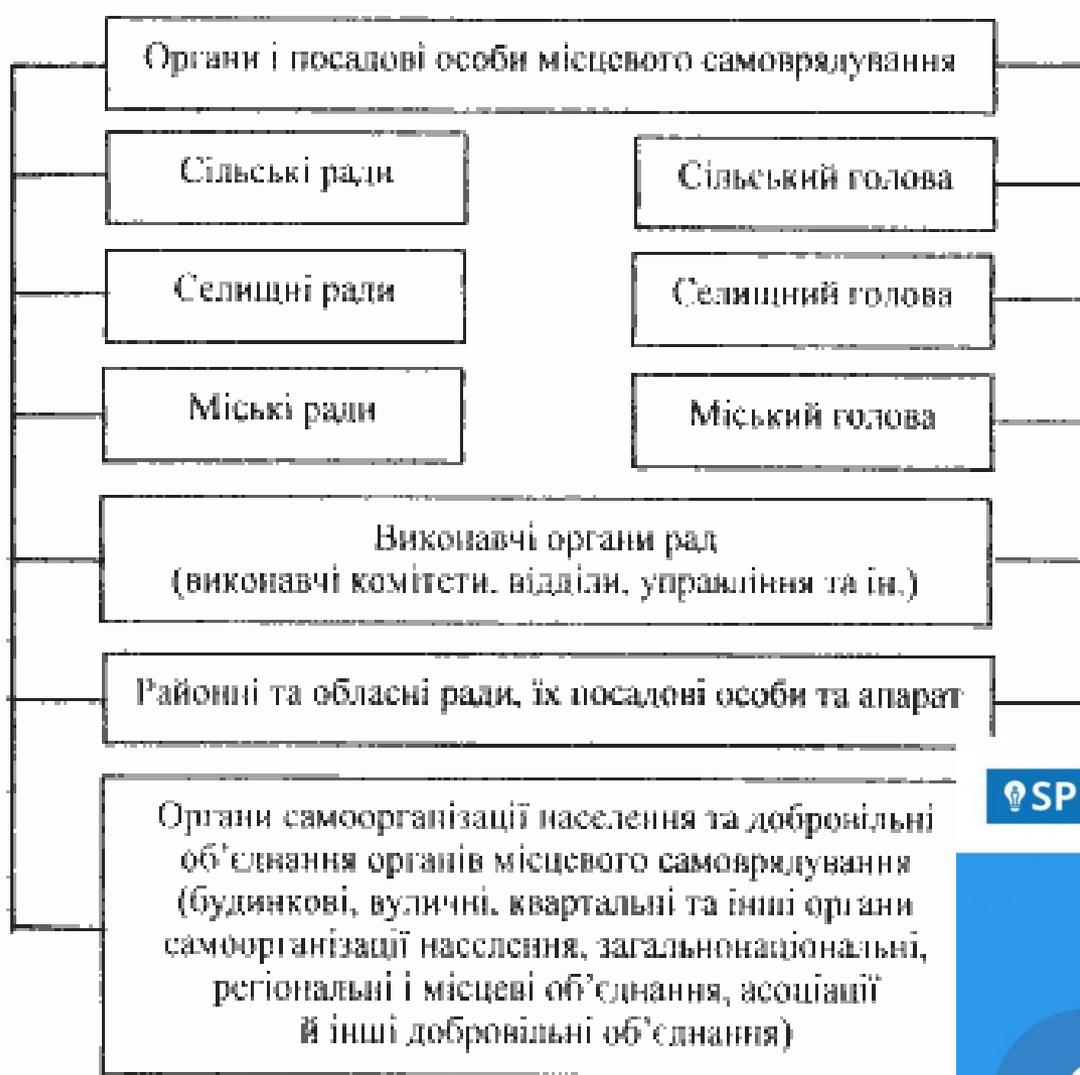

Депутати III Думи від Харківської губернії

ПРЕДСТАВНИЦЬКІ ОРГАНИ ВЛАДИ

SPILNO Представницька демократія (ідеальна модель)

Громадяни висувають кандидатів серед яких обирають найкращих яким тимчасово делегують владу приймати за них рішення, або представляти (захистити їх інтереси)

ПОВНОВАЖЕННЯ Міського голови

Форма правління в Україні за 35 років незалежності змінювалася 6 разів:

- 1. 1991-1996 - формально змішана, фактично президентська республіка**
- 2. 1996-2004 - президентсько-парламентська республіка;**
- 3. 01.01.2006 – 29.09.2010 - парламентсько-президентська республіка;**
- 4. 30.09.2010 – 22.02.2014 президентсько-парламентська республіка**
- 5. 23.02.2014 р. - червень 2019 парламентсько-президентська республіка (повернення до Конституції України 2004 р.)**
- 6. Липень 2019 – до тепер парламентсько-президентська (де-юре) (де-факто [офісно]-президентська республіка)**

функціями Верховної Ради України є наступні:

- а) законодавча функція;
- б) представницька функція;
- в) установча функція;
- г) бюджетно-фінансова функція;
- д) контролююча
- е) зовнішньополітична функція.

Вибори до Верховної Ради України відбулися 27.03. 1994 р. за **мажоритарною** системою.

результати: **338 народних депутатів**

КПУ 25%

П. Симоненко

НРУ 5,9%

В. Чорновіл

СелПУ, 5,34% **О. Ткаченко**

СПУ 4,15%

О.Мороз

- **Безпартійних було — 221 депутат (55,6%).**

О.О. МОРОЗ - спікер Верховної Ради України XIII (II-го) скликання

Результати парламентських виборів 29 березня 1998 р. (вперше за мажоритарно-пропорційною виборчою системою)

Симоненко

Чорновіл

Мороз О., Ткаченко О.

Пустовойтенко

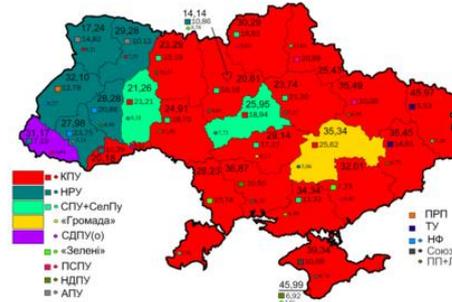
Лазаренко / Тимошенко

Медведчук

Вітренко

1.КПУ

2.НРУ

3.СПУ/СелПУ

4.ПЗУ (Кононов В.)

5. НДП

6.Громада

7. ПСПУ

3.СДПУ (о)

24,68%

84

9,4%

32

8,64%

29

5,4%

19

4,99%

17

4,68%

16

4,04%

14

4,01%

14

**Верховна Рада України III скликання
1998 - 2002 рр.**

Вибори до Верховної Ради України 30.03. 2002 р. IV скликання за пропорційно-мажоритарною системою.

- **Блок “Наша Україна”** **23,53%** **70**
(+ 42 = 112)

- **КПУ** **20,04%** **59**
(+ 5 = 64)

Ющенко В.А.

Симоненко П.М.

- **Блок “За Єдину Україну”** **12,08%** **35**
(+ 68 = 103)

- **БЮТ** **7,21%** **22**

Литвин В.М.

Тимошенко Ю.В.

- **СПУ** **6,96%** **20**
(+ 1 = 21)

- **СДПУ (о)** **6,26%** **19**
(+ 9 = 28)

Мороз О.О

Медведчук В.В.

Л. Кучма
Президент України

ЛИТВИН В.М.
Голова
Верховної Ради
України
2002–2006 рр.

Ющенко В.А

МЕДВЕДЧУК В.В. –
глава адміністрації
Президента України
2002-2003 рр.

ЯНУКОВИЧ В.Ф. –
прем'єр міністр
України
2002–2004 рр.

Верховна Рада України IV скликання
2002-2006 рр.:

Опозиція (57,74%):

Блок “Наша Україна” (Ющенко В.А.);

КПУ (Симоненко П.М.);

БЮТ (Тимошенко Ю.В.);

СПУ (Мороз О. О.)

Результати парламентських виборів 2006 р. За пропорційною системою V скликання

Янукович В.

Партія регіонів

32.14%

Ющенко В.

Блок Юлії Тимошенко

22.29%

Тимошенко Ю.

• Блок Наша Україна

13.95%

Симоненко П.

Соціалістична партія України 5.69%

Мороз О.

• Комуністична партія України 3.66%

В.А. Ющенко **Президент України**

Розвиток демократії

Вересень 2006 р. – жовтень 2007 р.

В.Ф. Янукович – прем'єр-міністр України

(ситуація **диспаритету**:

президент – представник парламентської меншості (опозиції),
прем'єр – міністр – парламентської більшості;
в центрі та на місцях – представники конкуруючих політичних сил)

В ОПОЗИЦІЇ

Блок Юлії Тимошенко (БЮТ),
Блок “Наша Україна”

Сичова В.В. Інститут політичної опозиції в системі державного управління: європейський вимір : [монографія]. Харків : Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2010. 220 с.

Результати парламентських виборів за пропорційною системою

2006 р. 2007 р.

VI скликання

- **Партія регіонів** 32.14 34,37% (175)
- **БЮТ** 22.29 30,31% (156)
- **Блок “Наша Україна – Народна Самооборона”** 13.95 14,15% (72)
- **СПУ** 5.69 2,87% (0)
- **КПУ** 3.66 5,39% (27)
- **Блок Литвина** 2,99 3,96% (20)

Парламентська коаліція (більшість) 2007 р. (44,46%)

- **БЮТ (Блок Ю.Тимошенко)**
- **НУНС (Блок Наша Україна – Народна самооборона)**
- **Ю.В. Тимошенко – прем'єр-міністр України обрана 18 грудня 2007 р. парламентською більшістю 226 голосів**

Парламентська опозиція: Партія регіонів України

Результати парламентських виборів 2012 за мажоритарно-пропорційною системою VII скликання

• **Партія Регіонів – 30% / 72**
+113= 185

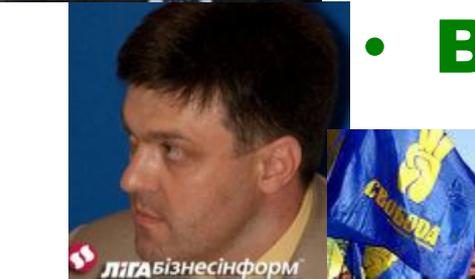
• **ВО Батьківщина – 25,54% / 62**
ОБ'ЄДНАНА ОПОЗИЦІЯ
ВО БАТЬКІВЩИНА +29 = 101

• **Удар – 13,96% / 34**
+6 = 40

• **КПУ – 13,18% / 32**
= 32

• **ВО Свобода – 10,18% / 25**
+13= 37

Парламентська коаліція (2012 – 22 лютого 2014)

- **Партія Регіонів**
- **КПУ**

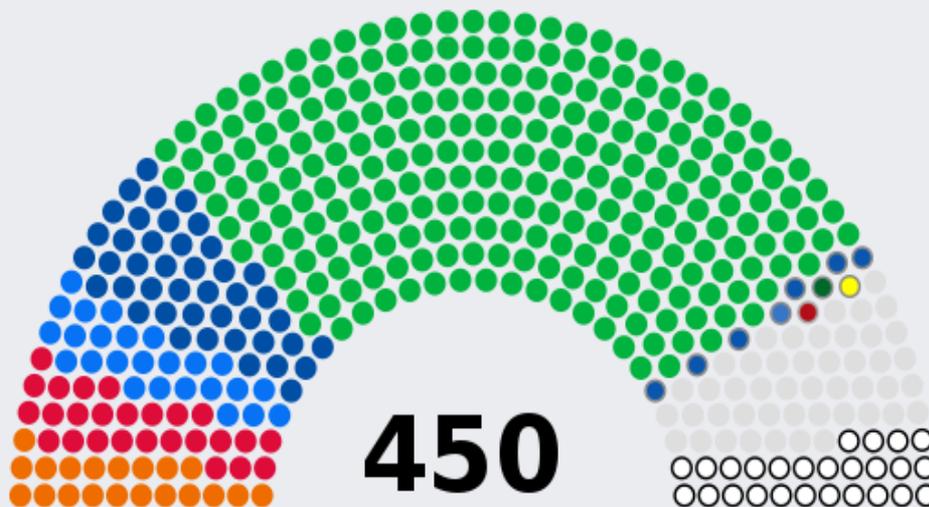
Парламентська коаліція (з 23 лютого 2014 р.)

- **ВО Батьківщина**
- **Удар**
- **ВО Свобода**

Результати позачергових парламентських виборів 2014 (за пропорційно-мажоритарною системою) VIII скликання

№	партія	%	місць за пропорцій- ною системою	місць за одноман- датними округами	Загальна кількість місць
1	 Народний фронт	22.14	64	18	82
2	 БЛОК ПЕТРА ПОРОШЕНКА ПОЛІТИЧНА ПАРТІЯ	21.81	63	69	132
3	 ОБ'ЄДНАННЯ САМОПОМІЧ	10.97	32	1	33
4	 ОПОЗИЦІЙНИЙ БЛОК 2014	9.43	27	2	29
5	 ЛЯЧКО РАДИКАЛЬНА ПАРТІЯ	7.44	22	0	22
6	 БАТЬКІВЩИНА ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ	5.68	17	2	19
7	ВО «Свобода»	4.71	-	6	6
8	Комуністична партія України	3.88	-	-	-

Парламентські вибори-2019 за пропорційно-мажоритарною системою IX скликання

Партія	Багатомандатний округ				Одно-мандатні округи	Всього місць	
	Голоси	%	+/-	Місця		Місця	+/-
Слуга народу	6 307 793	43.16	Нова	124	130	254 / 450	Нова
Опозиційна платформа — За життя	1 908 111	13.05	Нова	37	6	43 / 450	Нова
Батьківщина	1 196 303	8.18	▲	24	2	26 / 450	▲ 5
Європейська Солідарність	1 184 620	8.10	▼	23	2	25 / 450	▼ 102
Голос	851 722	5.82	Нова	17	3	20 / 450	Нова

Політична опозиція з 2019 р

**червень 2019,
«Європейська
Солідарність»
Петро Порошенко**

**Березень 2020,
«Батьківщина»
Юлія Тимошенко**

**Липень 2020
«Голос»
Кіра Рудик**

в Україні у 2022 р. за позовами Міністерства юстиції заборонено діяльність уже **13 проросійських партій**.

Нині перелік заборонених судом політсил виглядає так: “Русь єдина”, “Опозиційна платформа – за життя”, “Партія Шарія”, “Опоблок”, “Соціалісти”, “Наші”, “Держава”, “Блок Володимира Сальдо”, партія “Справедливості та розвитку”, Соціалістична партія України, “Ліва опозиція”, “Союз лівих сил” та Прогресивна соціалістична партія України

**серпень 2019,
Опозиційна
платформа за життя
Юрій Бойко,
Вадим Рабинович,
Віктор Медведчук**

- Рішення про заборону функціонування «ОПЗЖ» було прийнято на підставі указу Президента та рішення РНБО.у 2022 р.
- Вони ґрунтувалися на доказах деструктивної діяльності партії, зібраних у межах реагування СБУ на загрози національній безпеці. Йдеться передусім про демонстративну підтримку та популяризацію агресивної антиукраїнської політики рф, як на рівні керівництва, так і рядових її членів

• **20.06.2022**

Восьмий апеляційний адмінсуд заборонив діяльність політичної партії «Опозиційна платформа – За життя». Про це повідомляє кореспондент Радіо Свобода.

«Усе майно, кошти та інші активи цієї партії суд постановив передати у власність держави. Це стосується й обласних, міських і районних організацій вказаної політичної партії, а також первинних осередків та інших структурних утворень», – повідомили у Міністерстві юстиції України.